

PROTOKÓŁ z XXI posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 29 listopada 2024 roku, o godzinie 12:00 w siedzibie Ministerstwa Cyfryzacji.

Otwarcie Posiedzenia – p. Agnieszka Jankowska, Przewodnicząca Rady ds. Cyfryzacji.

Pani Przewodnicząca powitała obecnych członków Rady ds. Cyfryzacji oraz zaproszonych na posiedzenie gości.

Aktualny stan prac nad projektem nowelizacji ustawy o doręczeniach elektronicznych- Pani Katarzyna Chałubińska- Jentkiewicz, Członkini RdC; Pan Krzysztofa Karakula, Zastępca Dyrektora Departamentu Transformacji Cyfrowej w MC; Pani Anna Durmaj, Zastępca Dyrektora Departamentu Kanałów Cyfrowych w COI, dyskusja.

Pani Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz wprowadziła krótko do tematu o doręczeniach elektronicznych. Wskazała, że zmiany w ostatniej nowelizacji ustawy o doręczeniach elektronicznych polegają przede wszystkim na dodawaniu postanowień, które odnoszą się do kwestii uszczegółowienia przekazywanych danych np. operatorowi wyznaczonemu. Kolejną istotną kwestią jest wpisanie w pewnym punkcie służb specjalnych, które do tej pory nie były uwzględniane w ustawie.

Pani Dyrektor A. Durmaj wskazała, że e-Doręczenia to komunikacja elektroniczna mająca docelowo zastąpić list papierowy polecony. W niektórych przypadkach przepisy stawiają wymóg doręczenia korespondencji za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Przygotowany system do obsługi korespondencji jest zgodny z normami unijnymi eIDAS, które określają zasady wymiany korespondencji. Pani Dyrektor wskazała, że ustawa o doręczeniach elektronicznych¹ weszła w życie w 2020 r. – określając ogólne zasady. System został wdrożony w październiku 2021 r. i stosowany był przez niektóre podmioty publiczne. Zawiera 3 usługi:

- Usługa PURDE – Publiczna Usługa Rejestrowanego Doręczenia Elektronicznego, polegającego na wysyłce elektronicznej i doręczeniu elektronicznym. Ideą usługi jest niezależny podmiot, który zajmuje się doręczeniem korespondencji – wyznaczony operator jest odpowiedzialny za cały proces przesyłki. Co istotne, operator jest podmiotem niezależnym, stąd też na podstawie przepisów unijnych obowiązują wymogi dot. weryfikacji nadawcy, odbiorcy, opatrzenia dokumentu pieczęcią kwalifikowaną – oznaczenia poszczególnych etapów procesu doręczeń kwalifikowanym znacznikiem czasu. Te wymogi składają się na bezpieczeństwo wysyłki.
- Usługa PUH – Publiczna Usługa Hybrydowa, polegająca na elektronicznej wysyłce i papierowym doręczeniu w sytuacji, gdy adresat nie posiada adresu do doręczeń elektronicznych.

¹ Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. 2024 poz. 1045)

- Usługa KDU – Usługa świadczona przez kwalifikowanych dostawców usług - komercyjna polegająca na tym, że obywatel może wysłać elektroniczny list polecony do innej osoby/podmiotu niepublicznego/przedsiębiorcy/osoby fizycznej.

Usługi PURDE oraz PUH są dedykowane do komunikacji z oraz pomiędzy podmiotami publicznymi. Usługa KDU jest dedykowana dla i do komunikacji pomiędzy podmiotami niepublicznymi. Wymienione 3 usługi wypełniają cały rynek komunikacji. Celem jest, aby cała komunikacja z urzędów przebiegała elektronicznie.

Pani Dyrektor wskazała, że usługa rozwijała się – dostarczane były nowe funkcjonalności, bazowano także na opiniach użytkowników. Poinformowała o wejściu w życie od 1 stycznia 2025 r. obowiązku korzystania z e-Doręczeń dla wszystkich podmiotów publicznych dla usługi PURDE i PUH. Ustawa jasno definiuje wyjątki – podmioty, które nie muszą dostosować się do rozwiązań, ale mają taką możliwość. Jednostki samorządu terytorialnego w zakresie usługi hybrydowej będą zobowiązane tę usługę stosować od października 2029 r. Z tą datą wiąże się też inne wyjątki w zakresie jednostek organizacyjnych zajmujących się bezpieczeństwem m.in. ABW.

Pani K. Chałubińska-Jentkiewicz wskazała, że w ustawach szczegółowych określających kompetencje i zadania służb jest możliwość zrezygnowania z tego rozwiązania w sytuacji, kiedy doręczenia elektroniczne wpływałyby zasadniczo na standardy pracy takich instytucji.

21 listopada br. Sejm RP przyjął nowelizację ustawy o doręczeniach elektronicznych. Nowelizacja wprowadza kilka kluczowych uregulowań mających wpływ na podmioty publiczne, które będą zobowiązane korzystać z e-Doręczeń od 1 stycznia 2025 r. W okresie przejściowym, który obejmie w 2025 r. pewne wyjątki – urząd nie będzie drastycznie zobowiązany do korzystania w e-Doręczeń, tylko w określonych w ustawie przypadkach będzie mógł korzystać z innych form komunikacji. W praktyce nie zwalnia to zobowiązanych urzędów do korzystania z e-Doręczeń z posiadania adresu do doręczeń elektronicznych – każdy podmiot wymieniony w ustawie jest zobowiązany aktywować do końca 2024 r. taki adres. W przypadku wysyłania korespondencji urząd będzie zobowiązany zweryfikować czy adresat posiada adres do doręczeń elektronicznych.

W dalszej części wypowiedzi Pani Dyrektor wskazała, że e-Doręczenia powinny stanowić, ze względu na charakter przesyłki i dowodów, główną formę komunikacji – docelowo powinny być wypracowane wspólne rozwiązania tak, aby przygotować dla klienta jeden kanał komunikacji.

Jeden z członków Rady zauważył, że jest wiele systemów, w których obywatele mają swoje dokumenty. Warto zastanowić się nad skonsolidowaniem tej kwestii. Zauważono także dużą liczbę metod autoryzacji. Istotne jest, aby zacząć od ujednoczenia fundamentów, a następnie budować powiązania pomiędzy poszczególnymi systemami.

Zwrócono uwagę, że to usługa kwalifikowana – e-Doręczenie łącznie z domniemaniem doręczenia, z korespondencją i z dokumentami, stąd koncepcja wyznaczonego adresu, który może prowadzić dowolny operator kwalifikowany. Ponadto należy mieć na uwadze istotną

kwestię domniemania dostarczenia korespondencji. Zauważono, że istotnym problemem jest sposób założenia adresu do e-Doręczeń - operator powinien mieć możliwość w imieniu obywatela zarejestrować adres. W dalszej części dyskusji podkreślono, że obowiązek e-Doręczeń obligatoryjnie będzie dotyczyć podmiotów publicznych i ewentualnie przedsiębiorców, natomiast obywatel będzie mógł korzystać z różnych form doręczenia.

Pani Dyrektor wskazała, że jest kilka kategorii adresów do e-Doręczeń: dla podmiotów publicznych, obywateli, przedsiębiorców, podmiotów niepublicznych, zawodów zaufania publicznego. Dla obywatela udostępniane są różne formy korzystania z e-Doręczeń i będą udostępniane kolejne, aby jak najłatwiej wysłać korespondencję. Pani Dyrektor omówiła kwestię założenia adresu u operatora wyznaczonego oraz ujawnienia adresu dla podmiotów publicznych. Dla przedsiębiorców będzie udostępniona możliwość założenia adresu z poziomu kwalifikowanego dostawcy.

Dyskutowano na temat przyszłości komunikacji elektronicznej pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem oraz między przedsiębiorcami. Jeden z członków Rady wskazał, że nie należy zapominać, że ustawa o e-Doręczeniach ściśle współpracuje z kodeksem postępowania administracyjnego oraz ordynacją podatkową. Musi istnieć zapewnienie na linii organ administracji publicznej - podmiot niepubliczny w relacji prowadzenia postępowania administracyjnego, udowodnienia skuteczności doręczenia korespondencji w postaci elektronicznej.

Pani Dyrektor zaznaczyła, że ustawa o e-Doręczeniach wskazuje katalog podmiotów m.in. przedsiębiorców, zawodów zaufania publicznego zobowiązanych do posiadania adresu, nie mówi o obowiązku wysyłania. W przypadku podmiotów publicznych regulacja mówi wprost, że podmiot publiczny ma obowiązek posiadać i doręczać przez system e-Doręczeń.

Poruszono kwestię kosztów poniesionych przez urzędy związanych z przesyłką elektroniczną, oraz kosztów i zaangażowania pracowników w przesyłkę tradycyjną. Wyrażono zdanie, że Rada powinna spojrzeć na kwestię e-Doręczeń nie tylko przez pryzmat istniejących ustaw, ale także projektu Strategii Cyfryzacji Polski. Zastanawiano się czy system doręczeń elektronicznych nie powinien być zintegrowany z systemem budowania europejskiego portfela tożsamości cyfrowej.

Pani Przewodnicząca zaproponowała wystąpienie do Pana Ministra Dariusza Standerskiego z prośbą o zorganizowanie spotkania poświęconego szerszemu omówieniu strategii Ministerstwa Cyfryzacji w zakresie przygotowania Polski do wdrożenia eIDAS2.0 wraz ze wskazaniem tematów będących w obszarze zainteresowań Rady. Planowane jest także stworzenie stanowiska Rady w przedmiotowym temacie.

W dalszej części dyskusji nad systemem e-Doręczeń, wspomniano o pewnych wyzwaniach w ramach administracji publicznej w Polsce we wdrożeniu tego elementu. Wyrażono obawy jak poradzą sobie podmioty publiczne we wzajemnej komunikacji, w której nadal dominuje papierowa postać korespondencji.

Pani Dyrektor dodała, że COI podjęło na rzecz Ministerstwa Cyfryzacji działania dot. ePUAP – unifikacji kanału - w ubiegłym roku została uruchomiona wspólna skrzynka dla obywatela, gdzie w jednym miejscu znajdują się wiadomości ePUAPowe i e-Doręczeniowe. Ze względów technicznych ePUAP ma być zamknięty, co będzie odbywać się stopniowo. Obecnie trwają działania nad wypracowaniem jednego źródła dostępu dla kolejnych grup.

Pani Przewodnicząca wskazała członków Rady, których poprosiła o przygotowanie projektu stanowiska Rady w zakresie doręczeń elektronicznych, a także punktów do tematyki związanej z eIDAS2.0, wstępnie na posiedzenie ustalone na 17 stycznia 2025 r.

Sprawy różne.

Pani Przewodnicząca zapowiedziała tematykę posiedzenia 20 grudnia, na którym ma zostać omówiona koncepcja certyfikowania małych i średnich firm pod kątem cyberbezpieczeństwa. Zachęciła także członków Rady do zgłaszania tematyki posiedzeń w przyszłym roku.

Jeden z członków Rady wyraził w imieniu sektora administracji podziękowania dla COI za powstawanie grupy roboczej w sprawie e-Doręczeń oraz wypracowania rozwiązań prawnych.

Pani Dyrektor wspomniała, że przepisy dot. e-Doręczeń mogą budzić wątpliwości, dlatego COI wspólnie z jednostkami samorządu terytorialnego przygotował przewodnik dla e-Doręczeń, który do końca listopada ma zostać wypracowany. Oprócz części praktycznej zawiera także część legislacyjną z wyjaśnieniami.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Katarzyna Chałubińska-Jentkiewicz
2. Agnieszka Jankowska – Przewodnicząca
3. Katarzyna Kopczewska
4. Jarosław Mojsiejuk
5. Krzysztof Silicki
6. Bianka Siwińska
7. Katarzyna Szymielewicz
8. Robert Trętowski
9. Sławomir Wojciechowski
10. Małgorzata Zakrzewska

Zaproszeni goście:

11. Anna Durmaj, Zastępca Dyrektora Departamentu Kanałów Cyfrowych w COI
12. Krzysztof Karakula, Zastępca Dyrektora Departamentu Tożsamości Cyfrowej w MC

Sekretariat Rady i pracownicy Ministerstwa Cyfryzacji:

13. Karolina Taczalska, Biuro Ministra w MC
14. Joanna Gójska, Biuro Ministra w MC